

Darvasi Ferenc

Ünnepi ebéd

Először a remízig kellett eljutni. Itt kezdődött ez a külön világ. Ez a mindentől távoli birodalom. A remíz nem foglalt nagy területet. Az ember könnyen eltéveszthette. Az utcáról alig látszott. Mindössze két sín a méregzöld kapu takarásában. Mellette omladozó épület. Talán szerelőcsarnok. Márkó belesett a kapun. Seholy senki. Tanakodott, beosonjon-e körülnézni. Ennyi kitérőt megengedhetett volna magának. De nem mert bemenni. Pedig csak egy ugrás lett volna az egész. Felhúzódkodni a korláton és átlendülni. És még az is lehet, hogy nyitva van az ajtó. Nem próbálta ki. A rácsok közt így is látta, hogy jobbra egy kettes bóbiskol. Igazán pofás járgány. A másik sínen sápadt fényű huszonhármás. Tisztában volt vele, hogy ez a vonal már rég nem létezik. Előbb lerövidítették, majd megszüntették. *Mi lesz akkor ezzel itt? Átsorolják egy másik szakaszra? Vagy... De erre jobb nem is gondolni. Mióta vesztegelhet már a kocsiszínen! Viharvert, mégis, esetleg kibírna még néhány telet.* Márkóra minden az újdonság erejével hatott itt. Eltelt két év is azóta, hogy erre járt. A kapunak támaszkodva meredt befelé vastag kabátjában. Mint egy falnak döntött, jól megtömött zsák. Moccanatlan, akár a villamosok. Szerette ezt, hogy csend van, és senki nem zavarja. Lefényképezni az agyával a látványt, és később újra meg újra felidézni. Előhívni megint, a kádban, lefekvéskor, vagy iskolába menet. Csukott szemmel gyalogolni, és közben. Megtenni ötven, száz lépést így vakon. Macska surrant át a kerítés alatt. Egy lehetetlenül felpuffadt dög. Természetellenes méreteivel jóformán egy patkányra hasonlított. Megállt a gyerekekkel szemben. Pimaszul farkasszemezett vele. Neki meg ennyi elég is volt, hogy megzavarja a báméskodásban. Fűrge, pergő léptekkel távozott. Mint aki rossz fát tett a tűzre, és most rajtakapták. Lenkey J., állt az utcanévtáblán. Igen, jó felé halad. *Persze, ott a macskaköves út a jegenyessel.* Erre kell menni. A jegenyék gyönyörű rendbe sorolt, fegyelmezett hadserege. Csak úgy árad belőlük a méltóság, ahogy az ég felé törnek. A finom elegancia.

Hamar jött a felüljáró. Ezt azért nem feledte azóta sem. A látványt a magasból. Az apja hozta ki tavalyelőtt. Nem mondott neki semmit. Nem kommentálta, mit keresnek itt. Csak fürkészte a gyermek tekintetét, mit szól a panorámához. A felüljáró közepe táján horgonyoztak le. Hajnal volt, nyár, friss levegő, tiszta égbolt. Oldalt a villanyvezetékek úgy lógtak sorban egymás alatt, akárha csálé vonalakkal meghúzott hangjegyek egy éneklésben. Arrébb egy fa, talán hárs, ágai hínárszerűen hajoltak a pózna fölé. Az ég aranysárgába öltözött. Mínta az áttetsző, kristálytisza tenger vize mosta volna ebben a fényben a síneket: girbe-

gurbán hullámoztak, himbálózva hajladoztak. Ahol pedig a tekintet már nem tudta befogni őket, hirtelenjében mintha vége is szakadt volna a világnak. Azokban a pillanatokban, a napfelkelte alatt képtelenségnek tűnt, hogy ezeken a bármikor alámerülő, és ki tudja, újra mikor felbukkanó sínpárokra szerelvények közlekedjenek. Pedig minden jel erre utalt. Tele volt az állomás végtelen hosszú vonatokkal, cementet, gabonát, téglát szállító vagonokkal, sürgő-forgó alakokkal. Egy távoli rakodómunkás mintha csak hozzáöltözött volna a Naphoz, vagy maga is csupán valamilyen természeti jelenség lenne, úgy mutatott sárga felszerelésében.

Márkó lelassította a lépteit. Mire felcaplatott a függőhídon, visszanyerte belső nyugalmát. És nyomban beugrott neki a régi jelenet, amint körülnézett. Állt a magasban, lehunyta a szemét, és újraélte azt a hajnalt. A horizontot beborító sárgás fények, a szellő, a hínár, a tenger mind-mind életre keltek előtte. Megszűnt körülötte a világ egy nem is olyan rövid pillanatra. Csak a felüljáró korlátjának enyhe remegése térítette magához, mikor alant befutott egy nemzetközi gyors. Ugyanott könyökölt ki, középen, mint akkor, az apjával. De most teljesen máshogy festett az állomás. Alig néhány vonat állt bent. Szinte semmi mozgást nem lehetett érzékelni. És hideg is volt. December. *Menni kellene.* Merre induljon, törte a fejét Márkó. Hol keresse az apját? Az anyja a lelkére kötötte, hogy a kapust kérdezze meg elsőként. *De mit tudhat egy kapus? Az csak ki- és beengedi az embereket. Nem feladata számon tartani, ki hol tartózkodik a pályaudvar hatalmas, átláthatatlan területén.* Messze elkerülte a kapus fatákolmányát. A remíz felől közelített. Majd csak sikerrel jár. Úgy döntött, kezdetnek a mozdonyszínnél próbálkozik. Körzeti Járműfenntartási Központ, olvasta el a táblán a feliratot, mielőtt belépett a kapun. Ráérősen bandukolt a lépcsőn lefelé, minél több ideje legyen a szerelvényeket nézegetni. Az udvaron nem talált senkit. Ettől kicsit felbátorodott. Ha már itt van, jobban szemügyre veszi a mozdonyokat. Sokat olvasott róluk, de testközelből még nem látta őket. Rozsda marja majd' mindegyiket. De így is olyan tekintélyt parancsolóak. Erősek, hatalmasak, legyőzhetetlenek. Miként az apja. Előbb a dízeleket csodálta meg. Körbejárta egytől egyig őket. Aztán szaladt a villanymozdonyokhoz. Egy kiszuperált, kehes Gigantnál állapodott meg. V 63 034. A lámpái barátságosan mosolyogtak. Elöl a két maszatos, homályos ablaküveg, mint sokat látott, bölcs szempár. Nem tudta levenni a tekintetét róla. Észrevette az ütközőn a horpadást. Megsimogatta. *Jól van, nincs semmi baj!* Ekkor ért oda a tagbaszakadt férfi. Fiatal, de a haja tiszta ősz. Kezében elmocskolódtott rongy.

– Mi a faszt csinálsz te itt? – kiáltott a fiúra olyan hangosan, hogy az önkéntelenül hátralepett egyet.

– Én csak az apukámat keresem.

– Én is azt mondanám... Hallod-e, még a szemed sem áll jól! Mondjad csak, ki a fater!

– Rostás Kálmán – válaszolta Márkó. – Az apukám – tette hozzá halkán.

– Itt nincs ilyen.

– De van! – felelt.

– Nem ismerem – mondta a férfi, és közben továbbra is bizalmatlanul méregette a betolakodót. Látszott, hogy azt képzelet: aki csak így alattomban beslisszan a telephelyre, abból bármi kitelik.

– Nem tetszik ismerni őt? – álmélkodott a gyerek. Nem akarta elhinni. – Nem tetszik tudni, hol lehet?

– Több százan melóznak itt. Honnan ismerném? – ordított a férfi dühösen.

– Vágánybenéző. Vágánybenéző a foglalkozása.

– Vágánybenéző? Akkor bármerre lehet – mondta, és gurgulázva nevetett. – Próbáld meg talán arra! – mutatott a fiú háta mögé.

– Köszönöm! Csókolom! – hadarta a gyerek, és azon nyomban szedte a lábát.

Hogy az iskolában mit kapott ezért! Még az első tanítási napon kiosztották az ellenőrzőket. Az osztályfőnök rájuk bízta a kitöltését. Márkó csak otthon vette elő a kis füzetet. Mindent pontosan beírt, nagy kerek betűkkel. Csak az apját kellett még megkérdeznie, mi a foglalkozása tulajdonképpen. Mert csinált ezt is, azt is a vasútnál. A létszámhiány miatt éppen oda osztották be, ahol hiányzott valaki, ahol megszorultak. Írd azt, hogy vágánybenéző, mondta idősebb Rostás némi gondolkodás után. *Jó, írom.* Az osztályfőnök másnap beszedte az ellenőrzőket. Végignézte azért, ki hogy töltötte ki. Gyorsan haladt velük, egy-egy pillantást vetett csak rájuk, és már fogta is a következőt. Egyedül Márkóénál akadt el. Újra meg újra elolvasta a beírást, mint aki nem hisz a szemének. Mert mi az, hogy vágánybenéző? Fiam, te szórakozol velem, mordult a gyerekre. Ekkor már az egész osztály harsogott a nevetéstől. Vágánybenéző, juj, de jaj, de jó! A fiú céklavörös lett. Mintha ringlispílen ülne, forgott vele a világ. Igyekezett megmagyarázni, részletesen elmondani, mit takar az elnevezés. Az irányítótornyból nem látják, melyik vágány üres, melyik nem, fogott bele, és ha jönne egy vonat, a vágánybenéző feladata szemrevételezni, hová küldhetik a vagonokat, melyik pálya nem foglalt, de elnyomta a hangját az egyre fokozódó nevetés. Szemrevételezni, ez megint csak nagyon tetszett az osztálytársaknak. Az apukám egyszerre nyolc vágányt felügyel, tette még hozzá büszkén, dacosan. Aztán kirohant a teremből, és aznap már nem is ment vissza.

Kicsit furcsállotta, hogy ímént a mozdonyvezető a nyugati gurító felé küldte. *Mit keresne erre apa?* Annyit hallotta otthon, hogy ez a rész már nem üzemel. Visszaesett a forgalom, nincs többé szükség rá. De biztos, ami biztos, megnézi, hátha. A síneket benőtte errefelé a gaz. Szeméttenger, amerre csak ellátni. Újságok, bugyik, szatyrok, ajtók, vaslemezek, műanyag flakonok, festékesvedrek, kartondobozok, laposüvegek és nagy fekete zsákok. Kísérteties vidék. De nem a látvány zavarta a legjobban. Eddig igyekezett tudomást sem venni a kezében az ételhordóról. De nem bírta tovább nem odafigyelni rá. Ahogy lépés közben önkéntelenül is meglendítette, kellemetlen, nyiszorgó hangot hallatott. És valahogy úgy tűnt, hogy idővel egyre fájdalmasabban, csikorgóbban vonít. Ennél már csak a gurítódombról legördülő vagonok adnak ki élesebb hangot, mikor a vágányfék megfogja, lelassítja őket. De az teljesen más, azt szerette. A rá bízott küldemény két különböző ételhordóból lett összeállítva, ám így is hiányzott az egyik része. Összevissza mozgott, csörömpölt a három rekesz. Hirtelen, talán a zajra, egy rémisztő, fogatlan ember termett Márkó előtt. Csak úgy dőlt a füst a cingár alakból.

– Te meg mit sündörögsz itt? Lopunk, lopogatunk? – hadarta, alig lehetett érteni. – Honnan szerváltad ezt? – mutatott szigorúan az ételhordóra.

- Apukámnak viszem.
- Apukádnak?
- Anyukám csinált neki ebédet.
- Anyukád?
- Igen, ő. Bablevest rizses hússal.
- Várjál már! Te vagy a kis Rostás? A Kálmánnak ilyen koromfeketék a szemei.
- Igen, Rostás Márkó vagyok – mosolygott a fiú. – Maga pedig a Retkes bácsi! Retkes Rafael, vasútór! – kiáltotta diadalmasan, hogy ő ezt is tudja. Apja már mesélt róla. Iszik, dohányzik, de becsületes ember. Mindene a munka. Ötéves koráig néma volt, azóta legalább hadar. Ezt hallotta Retkesről otthon.
- Az. Vasútór. 20-30 kilométerek gyalog, hóban-fagyban.
- Lopnak?
- Feltörik a vagonokat. Meg aztán a graffitisek. Tavaly tizenötezer lőszert vittek el az egyik éjszaka.
- A graffitisek?
- Dehogy is a graffitisek! A Dzsumbujból néhány suhanc.
- Dzsumbuj – ízlelgette a szót a gyerek.
- Tizenötezret, érted? Az háromszáz kiló! – harsogta. Egy bokor elé állt, háttal a fiúnak. Lehúzta a sliccét.
- Retkes bácsi! Hol lehet most apuka?
- Azt csak az Isten tudja. Próbáld meg a kocsijavítóknál, Kálmánkám! – mondta a férfi már vizezés közben.
- Márkónak hívnak – dűnnyögte maga elé ő, és elköszönt.

A kocsijavító műhely felé szaporázta. Hiába húzott fel két vastag pulóvert, hiába a télikabát, fázott. Az anyja nem is szívesen engedte ki a rendező pályaudvarra ebben az időben. Márkó csenevész fiú volt, akinek a legkisebb szél is megárrhat. Legalábbis az anyja szerint. Rozáli óvta egy szál gyermekét. Meg aztán az mintha nem is teljesen a valóságban élt volna. A könyvek, csak a könyvek érdekelték. Már a vonatokon kívül. Egyszer mondta is neki az anyja, viccelődve persze, hogy kihajítja a könyveit. Tüzet rakok belőlük, ha már akkor sem jössz ki hozzánk, mikor nagy ritkán az apád is itthon tud velünk ebédelni! Viccelődött, de közben tudta, hogy az ő akaratukból lett ilyen a gyermek. Ők szerették volna, hogy tanuljon. Legyen jobb élete, mint nekik. Ma kénytelen volt a fiát küldeni Kálmánhoz. Ő nem mehetett, mert az anyósát kellett meglátogatnia a kórházban. Ilyenkor nincs üzemi ebéd. Ha nem visznek ki valamit, koplalhat az ura. Kálmán most, hogy a vidékiek a felső rendelet szerint hazautazhattak, huszonnégyórázott. Nem fizikai munkásnak való ennyi időt száraz koszton tölteni. Anya és fia este még matekoztak kicsit. Szöveges feladatokkal bibeledtek. Rozáli igazság szerint talán egyet sem tudott volna megoldani közülük önerőből. Egyelőre ügyesen leplezte tudatlanságát Márkó előtt. De tartott tőle, hogy előbb-utóbb, talán már az egészen közeli jövőben le fog bukni. Hajnali háromkor, négy óra alvás után kelt Rozáli, hogy időben elkészíthesse az ebédet. Nem volt ez újdonság, így ment ez máskor is. Kálmán meg gyakran csak aludni esett be, és rohanhatott vissza a munkába.

A javító roskadásig tele sérült, meghibásodott vagonokkal. Márkó kétszer is körbejárta a konténerkocsikat, de senkit nem talált. A műhely végében felfedezett

egy tehervágány-gépkocsit. Vagy tíz lépésre állt meg tőle. Onnan szemlélte, mint egy csodát. Dodge T214. Mindent tudott róla. Hogy megbízható. Hogy nyugati hadifeleslegből érkezett, a második világháború után. A pályafenntartási szakszolgálat használja. *Milyen jó lenne beülni!* Nem is mert volna közelebb menni. De az ajtó mögül, igen, mintha az ajtó mögül hangokat hallott volna. *Gyere csak, kisöreg! Aztán majd beszállsz! Beszállsz és beülsz! Akárhová beülhetsz! Ne kérdezd, honnan jöttem! Ne kérdezd, merre jártam! Semmit se kérdezz! Ülj be!* Próbálgatta az ajtót, de mindkét oldalt zárva volt. Sírni tudott volna. Személyvágány-gépkocsit már látott, sőt ült is Ganzban, Warszawában. Gyereknap kiment a komplett família a Vasúttörténeti Parkba, és ott. Sőt, mint többször jutalmazott MÁV-dolgozónak, egyszer azt is megengedték az apjának, hogy kihajtsa a Csajkával egész Rákosrendező állomásig. *Az mekkora élmény volt!* Elvégre a Csajkát mégiscsak az igazgatóság használta. De tehervágány-gépkocsiban még nem ült. Apja, bármennyire kérlelte őt, soha nem invitálta ki a pályaudvarra. Akkor egyszer, két éve hozta el erre, de csak a felüljáróig. Nem szerette volna, hogy ideszokjon a fia. Gyereknapon, május elsején, esetleg augusztus huszadikán irány a Vasúttörténeti. Ám azt szigorúan megtiltotta neki, hogy a munkahelyére kijárjon.

Márkó persze, amikor csak tehette, a síneknél tekergett. Tanulás után mindig szánt rá időt, hogy vonatokról olvasson. Az apja annyi engedményre még hajlandó volt, hogy a MÁV Könyvtárból hozzon neki ezt-azt. Amíg csak olvas, addig nincs baj, gondolta. Ha tudja, hogy a vasútállomás és a rendező pályaudvar előtti részt régen Hajcsárok útjának hívták, mert itt terelték a gulyákat és sertéskondákat a vágóhidak felé, hát tudja. Ha megjegyezte, hogy a gurítódomb alatt hányas vágány melyik állomás számára gyűjti az elegyet, az sem baj. Azon meg kifejezetten jól derült, mikor egy reggel munkából megy haza, és a fia jó éjszakát köszönéssel fogadta. Régen az éjszakai szolgálatban éjfélig a jó estét, nulla órától a jó reggelt, a szolgálat leteltével pedig a jó éjszakát dukált. Senki nem tartotta már be ezt a szokást. Kivétel a fia. De Kálmán tévedett. Márkó nem csak olvasott ezekről a dolgokról. Egy tavaszi délután felfedezőútra indult, hogy megkeresse a királyvágányt, az egyetlen sínpárt, amely a fővárosi pályaudvarokat összeköti. Bebarangolta a Körvasutat. A következő szombatot pedig már vonatokon töltötte. Néhány külvárosi megállóhelyen nézett szét. Majd kinövi, gondolta az apja, aki a kalandokról nem, csak a könyvekről, újságokról tudott.

A fiú nehéz szívvel hagyta maga mögött a kocsijavítót. Mentében is hátrahátrasandított, hogy örökre az emlékezetébe égjen a látvány. *A jó öreg Dodge!* Lehajtott fejjel bandukolt tovább. Otthon felejtette a kesztyűjét. Az egyik kezét még zsebre tudta vágni, de a másikban az ételhordót kellett fognia. Cserélgette a kezeit, de így meg mind a kettő lefagyott. És egyébként is nagyon fázott. Alul, felül, mindenhol. Kocogott kicsit, hátha attól jobb lesz. Egy megnyomorgatott sörösdobozt rugdosott az olaj áztatta talpfák között. Hamar elunta. Meg ahogy futott, az ételhordó zörgése egyre elviselhetetlenebbé vált. A körmei lilára fagytak. A kabátjáról valahol útközben leesett a felső gomb. A sál nem védett sokat. Befújt a bekecs alá, a nyakához a szél. Kezdett egészen nekikeseredni. Ám ekkor, nem is olyan messze embereket pillantott meg. Két férfit, akik a vonóhorgot, az oldaldeszákát és a kerekeket nézték át. *A kocsivizsgálók!* Komótosan haladtak

vagonról vagonra. Mikor közelebb ért hozzájuk Márkó, alig győzte leplezni izgatottságát és örömét. Az egyiket ismerte is látásból.

– Jöttél apádhoz? – kérdezte ez a férfi a gyerektől.

– Igen. Csókolom!

– Engem te ne csókolgassál! Anyád nem tanított meg köszönni?

– De Jóska bácsi, én köszöntem – válaszolta a fiú, és begubózott a kabát alatt.

Pillanatok alatt elszállt minden jókedve.

– Talán jó napot kívánok! De ideje volna már tegeződnünk, nem gondolod? – mondta, és mint férfi a férfival, kezét fogtak. – Szervusz Kálmánkám!

– Szervusz! – nyögte ki nagy nehezen Márkó. – Merre találok apukát?

– Apukááát? Így szólítod, hogy apukaaa? – nevetett Jóska bácsi. – Arra – mutatott a fiú háta mögé.

– Éppen onnan jövök! Arrafelé nincs.

– Akkor te tudod! – mondta a férfi és széttárta karjait. Egy pillanatra megmerevedett ebben a pózban. *Mint egy oltárkép!* Azzal ment is, mert a másik kocsi vizsgáló lehagyta a munkával.

Márkót még a rokonságban is sűrűn lekálmánozták. Gyűlölte és örökre megjegyezte az ilyet. Az anyjának nem lett volna ellenére, de az apja nem akarta a Kálmán nevet. Mert ezt viselte az összes felmenő. Az apától a szépapáig. És mindenki vasutas lett. Vágánybenéző, vonalbejáró, váltóőr, kocsirendező. Igazi vasutas dinasztia. És egy keveset legalább mind dolgoztak ezen a pályaudvaron. Akadt, aki a teljes életét itt húzta le. Egyikük sem vitte sokra, egyszerű melósok maradtak. Adódtak olyan korok, amikor annak is örülni kellett, ha megtúrték őket a sínek között. A szépapa jelen volt, mikor a Kőbánya-felső t Kelenfölddel összekötő vágány részeként megépült az állomás. Az ükapa megjárta a Csillagerődöt. Indultak már a vonatok Dachauba, mikor lebetegedett. Az utolsó pillanatban elengedték. Mikor hazaért, órákig csak állt lerongyolódva, csontsoványan az állomásépület előtt. Aztán egyenként, bógve, zokogva végigcsókolta a síneket. Az állatszállító vagonokban bujkáló dédapa a kevesek egyike, aki túlélte a rendező szőnyegbombázását. A Marhavásártér vízlevezetőjébe ugrott, onnan nézte végig, hogy pusztul el hosszú évek munkája pillanatok alatt. A nagyapáról hírlett, hogy egyszer a havi illetmény késésének okáról tudakozódott az irodán. Egy Rostás nekem ne diktáljon, hangzott az állomásfőnök válasza. Az apa a nyugati rendező bezárásánál asszisztált mint vágánybenéző. Az ő jeladására tolatott ki, mégpedig villogó lámpákkal az utolsó mozdony. Fején sapka. Mellette a távírász, a rendelkező, a gurításvezető. Egy nyugdíjas báméskodó. Mind vigyázzban állt. Szóltak a dobok és a trombiták. Egy kürt. Gyászindulót játszott a zenekar. A szülők megszerették volna kímélni Márkót ettől a világtól. Ha tanul, talán több esélye lesz. És most, hogy ősztől felvették a belvárosi hatosztályosba, beigazolódni látszódtak a remények. Az ország egyik legjobb gimnáziuma, büszkélkedtek a rokonoknak a szülők. Az eredményei kicsit romlottak, de hát ez mégsem a Külső-Ferencváros! Meglássátok, lesz belőle valaki! Felveszi a ritmust! A fiú nem mondta el nekik, milyen megaláztatásokban van része az iskolában. Így is elég szégyen, nincs azon mit mesélni.

Csakis a keleti gurítónál lehet. Márkó nem hallgatott a kocsvizsgálóra. Nekilódult a keleti rendező irányába. Körülötte harminckét sín. Maga a mesés szép végtelenség. Varjak serege röppent fel a közeledtére. Kiborult takarmány felett lakmároztak, míg oda nem ért. Távolról rekedtes kutyaugatás. A fiú óvatosan kémlelt körbe. Félt, mióta a Körvasútnál megkergette egy girhes korcs. Nem harapta meg, csak cibálta a nadrágszárát. A távolban már felrémettek a gurítódomb körvonalai. Márkó szaporázni kezdte a lépteit. Mozdony úszott a képbe jobbról. Egy lestrapált Szergej. Az ilyenek máshol nem is járnak, csak a rendező hátsó, eldugott szegletében. Az összekötő vágányon keresztül érkezett a gurító kihúzó-jára. Lépésben erőlködött felfelé. Fent két kocsirendező fogadta. Szétkapcsolták a kocsikat. Egy kis lökés, és robogtak lefelé a vagonok a lejtőn. A műszer a vágányfékteronyban megfogta, lelassította a szerelvényt. Jött az ismerős fékcsikorgás. A fiú ekkor pillantotta meg az apját. Nézte, és csodálkozott, mert most olyan vékonynak, elesettnek tűnt. Kicsit sántítva ugrált a sínek közt, kezében a hatalmas saruval. Márkó egész testében reszketett. Csöpögött az orra. De egyelőre várt, nem akart zavarni munka közben. *Majd csak lesz egy kis leállítás.* Vagy húsz-huszonöt méterre állt meg. Elbűvölte, amit látott. Jött egy tartálykocsi. Az apja, ahogy kell, elé dobta a sarut. Ez végképp lelassította a vagon, amely szinte hangtalanul ütközött rá a többire. De már érkezett is a következő, két sínrel arrébb. Azt is neki kellett fogadnia.

Mikor észrevették a gyermeket, leállították a gurítást. A hangosbemondó húsz perc szünetet rendelt el. Az apa intett a fiának, hogy jöhet. Márkó régóta várt a pillanatra. És most, mint akit nyílból lőttek ki, futott, rohant a sínek között, megszünt körülötte a világ, úgy vágta, repesett a boldogságtól, hogy mindjárt az apja karjai között lehet, kikerült egy váltót, elszökellt egy gödör fölött, átugrott egy pályát, kettőt, már szinte karnyújtásnyira volt, mikor megbotlott az egyik sínben. Csúnyán elhasalt. Az ételhordó messzire szállt, felborult. A rekeszek elmozdultak. Barna lé folyt ki oldalt. A fiú már kelt is volna fel, hogy mentse, ami menthető.

– Hagyd! – mondta az apja. Végigmérte Márkót, nem esett-e baja. Mikor látta, hogy nem, segített neki talpra állni. A fiú feltápáskodott. Folytak a könnyei. Az apjához szeretett volna bújni, de az eltolta magától. Tiszta olaj volt a munkaruhája. Egyébként is barna bőre most még sötétebbnek tűnt. Az arcán a sárfoltok, mintha fertőző szeplők. Csak a szemei világitottak.

– Gyere! – szólt a fiának. A szűkös raktárnoki fülkébe vezette. A vaskályha mellé ültette a teljesen összefagyott fiút, aki még mindig vigasztalhatatlanul sírt. Szeretett volna mondani valamit, de a reszketéstől és a könnyektől szólni sem bírt. Úgy érezte, teljesen összefagyott az arca, és képtelen kinyitni a száját. A hideg, tócsáktól csillogó kőpadlón ültek. Nem volt bent szék. Az apja csak később hozta be a ragacsos ételhordót. Amikor leszedte a felső rekeszt, hahotázni kezdett. Fenséges kacagással nyugtázta, hogy az első fogásból csak néhány szem bab maradt.

– Anyád nem gondolta, hogy ez kevés lesz? – bámult az edénybe nagy komolyan, majd a fiára kacsintott. Az csak nézett rá meredt szemekkel.

Jöhetett a következő rekesz. A rizses hús.

– Nocsak, és újabban kísérletezik is? – dörmögte a férfi, mert ez meg tiszta leveses lett. Ebben a szent pillanatban nagyot kordult a gyermek gyomra.

Nem bírta már tovább, és ő is elmosolyodott erre. Folyt a könnye, az orra, szipogott, úgy nevetett. Először csak szégyellősen, tenyerét a szája elé téve. Majd önfeledten, leplezetlenül. Nézte a másikat, és lassan megnyugodott. Az apja félretolta az ételhordót. Érintetlenül hagyta a babot, a rizses húst. A hűtő tetején motozott. A kenyértartó mélyéből, *mint egy varázsló*, előkerített két száraz kiflit. Az egyiket a fiának nyújtotta, és visszaült a pocsolyába.

– Boldog karácsonyt! – mondta a koromfekete férfi, és koccintottak az üres kiflikkel. Lassan és nagyokat nyelve rágták. Csak úgy ropogott a foguk alatt. A fiú a kályha mellől apjához kucorodott.

És addig nevetgéltek az ablaktalan bódében, míg csak a hangosból oda nem szóltak, hogy letelt a húsz perc.